Beraat ve BDDK İmza Yasağı

MAHKEME	KARAR TARİHİ	SONUÇ
Danıştay 13. Daire	30.01.2025	Bozma

ESAS NO	KARAR NO	İLGİLİ HÜKÜMLER
2023/2957	2025/429	5411 BK 26, 160, 2577 İYUK 49

ÖZET

BDDK'nın kovuşturma talep ederek banka şube müdürünün imza yetkisini geçici kaldırması cezalandırma değil tedbirdir; sonradan zimmetten beraat ve yetkinin iadesi işlemi tesis tarihi itibarıyla geçersiz kılmaz. Karar verilmesine yer olmadığı yerine davanın reddi gerekir.

Bu kararın özeti ve değerlendirmesi
savun.av.tr/bddk-imza-yetkisi-kaldirma-beraat-konusuz-kalmaz-danistay-2025-429/ →

Karar metni

Adalet Bakanlığı Bedesten sisteminde yayımlandığı hâliyle, değiştirilmeden aktarılmıştır. Taraf adları kaynakta anonimdir.

Danıştay 13. Daire Başkanlığı 2023/2957 E. , 2025/429 K.

"İçtihat Metni"

T.C.

DANIŞTAY

ONÜÇÜNCÜ DAİRE

Esas No:2023/2957

Karar No:2025/429

TEMYİZ EDENLER : 1- (DAVALI) ... Kurumu

VEKİLİ : Av. ...

2- (DAVACI) ...

VEKİLİ : Av. ...

İSTEMİN KONUSU : ... Bölge İdare Mahkemesi ... İdari Dava Dairesinin ... tarih ve E:..., K:... sayılı kararının temyizen incelenerek bozulması istenilmektedir.

YARGILAMA SÜRECİ :

Dava konusu istem: ... Şubesi müdürü olarak görev yapmakta iken, 5411 sayılı Bankacılık Kanunu'nun 26. maddesinin 2. fıkrası uyarınca davacının imza yetkisinin geçici olarak kaldırılmasına ilişkin ... tarih ve ve ... sayılı Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu (Kurul) kararının ilgili kısmının iptali istenilmiştir.

İlk Derece Mahkemesi kararının özeti: ... İdare Mahkemesince verilen ... tarih ve E:..., K:... sayılı kararda; davacının imza yetkisinin geçici olarak kaldırılması ile suç duyurusunda bulunulmasına ilişkin olarak, usulsüz kredi kullandırılması, değişik tarihlerde limit aşımı yapılması ve bu kredilerin teminat şartının yerine getirilmemesi eylemi dolayısıyla açılan davanın ... Ağır Ceza Mahkemesi'nin E:... sayılı dosyası ile görüldüğü, davada alınan bilirkişi raporunda, 5411 sayılı Kanun'un 160. maddesinde tanımlı zimmet suçunu Bankayı zarara uğratma kastının (manevi unsurun) gerçekleştiğinin şüpheye yer bırakmayacak şekilde kanıtlamanın mümkün olmadığı tespitine yer verildiği, Mahkemenin, bilirkişi raporu da dikkate alınarak 11/09/2014 tarihinde atılı zimmet suçunu işlediğinin her türlü şüpheden uzak, yeterli ve inandırıcı delil elde edilemediğinden ve Mahkemece bu yönde vicdani bir kanaat oluşmadığından bahisle davacının beraatine karar verildiği, ilgili beraat kararının davalı idareye sunulması ile 23/10/2014 tarihinde imza yetkisinin davacıya iade edildiği, her ne kadar davacı hakkında anılan ceza davasında 5411 sayılı Kanun'un 160. maddesi kapsamında zimmet suçunu şüpheye yer bırakmayacak derecede işlediğine ilişkin kanıt bulunmaması ve suçun manevi unsurunun gerçekleştiği yönünde vicdani kanaat oluşmadığından beraat kararı verilmiş olsa da, imza yetkisinin geçici olarak kaldırılması ve hakkında suç duyurusunda bulunulması işleminin, davacının yönetim kurulunca bildirilen teminat şartına uymadan kredi kullandırdığı ve yetki aşımına sebebiyet verecek şekilde hareket ettiği, bununla birlikte değişik tarihlerde limit aşımı yapıldığı, onay verilen 5.000.000,00-USD kredi tutarının aşıldığı tespitlerine ilişkin olarak tesis edildiği göz önünde bulundurulduğunda bankanın emin bir şekilde çalışmasının önüne geçeceği hususu ile imza yetkisinin kaldırılmasının sürekli nitelikte değil geçici bir tedbir mahiyetinde olduğu da değerlendirildiğinde davacının imza yetkisinin geçici olarak kaldırılması işleminde hukuka aykırılık bulunmadığı sonucuna varılmıştır.
Belirtilen gerekçelerle konusu kalmayan dava hakkında karar verilmesine yer olmadığına karar verilmiştir.

Bölge İdare Mahkemesi kararının özeti: ... Bölge İdare Mahkemesi ... İdari Dava Dairesince, Dairemizin 01/12/2022 tarih ve E:2017/1816, K:2022/4525 sayılı bozma kararına uyularak verilen kararda; istinaf başvurularına konu İdare Mahkemesi kararının usul ve hukuka uygun olduğu ve taraflarca ileri sürülen iddiaların söz konusu kararın kaldırılmasını sağlayacak nitelikte görülmediği belirtilerek 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 45. maddesinin 3. fıkrası uyarınca istinaf başvurularının reddine karar verilmiştir.

TEMYİZ EDENLERİN İDDİALARI: Davalı idare tarafından, imza yetkisinin geçici olarak kaldırılması müessesesinin geçici tedbir olduğu, mevzuatta belirtilen şartların gerçekleşmesi durumunda Kurulun söz konusu tedbiri uygulamakla yükümlü olduğu, ... Ağır Ceza Mahkemesince verilen beraat kararı üzerine davacının imza yetkisinin iade edilmesinin, işlemin tesis edildiği tarih itibarıyla hukuka uygun olduğu gerçeğini değiştirmeyeceği ileri sürülmektedir.

Davacı tarafından, idarenin takdir yetkisinin sınırsız olmadığı, 5411 sayılı Kanun'un 26/2. maddesinde yer alan şartların oluştuğunun kabulü için somut tespitlere yer verilmesi gerektiği, davalı idarece, mevzuat hükümlerini ihlal ettiği ve bankanın emin bir şekilde çalışmasını tehlikeye düşürdüğü yönünde bir tespit yapılmadığı, açılan ceza davasında verilen kararda suçun manevi unsurunun oluşmadığının belirtildiği, ... Teftiş Kurulunca gerçekleştirilen soruşturma neticesinde de Banka menfaatine yönelik çalıştığının tespit edildiği, 22/02/2007 tarihli Banka Yönetim Kurulu kararıyla onaylanan ve kredinin teminatı için alınan ipoteklerin uyuşmazlık konusu 5.000.000,00 USD'lik kredi açısından da teminat teşkil ettiği, bu hususun göz ardı edildiği, hukuka aykırı olarak tesis edilen işlemin iptaline karar verilmesi gerektiği ileri sürülmektedir.

TARAFLARIN SAVUNMALARI: Davalı idare tarafından, tesis edilen işlemin hukuka uygun olduğu belirtilerek istemin reddi gerektiği savunulmuştur.

Davacı tarafından, davalı idarece ileri sürülen iddiaların hukuki dayanaktan yoksun olduğu belirtilerek istemin reddi gerektiği savunulmuştur.

DANIŞTAY TETKİK HÂKİMİ ...'IN DÜŞÜNCESİ : Davacının temyiz isteminin reddine, davalının temyiz isteminin kabulü ile Bölge İdare Mahkemesi kararının bozulması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Onüçüncü Dairesince, Tetkik Hâkiminin açıklamaları dinlendikten ve dosyadaki belgeler incelendikten sonra gereği görüşüldü:

İNCELEME VE GEREKÇE :

ESAS YÖNÜNDEN:

MADDİ OLAY :

... grubu firmalarının ... Bankası ... ile ilgili şikayeti ile konu hakkında Mali Suçları Araştırma Kurulu Başkanlığından alınan ... tarih ve ... sayılı yazı ve eklerinin incelenmesi neticesinde Başbakanlık Teftiş Kurulunca hazırlanan ... tarih ve ... sayılı raporda, davacının eylemlerinin zimmet suçu kapsamında soruşturma ve kovuşturmayı gerektirecek nitelikte olduğu kanaatine varılmıştır.

Bu çerçevede davacı ile birlikte ... hakkında suç duyurusunda bulunulmasına ve imza yetkilerinin geçici olarak kaldırılmasına ilişkin ... tarih ve ve ... sayılı Kurul kararı tesis edilmiştir.
Bunun üzerinde davacı tarafından anılan Kurul kararının ilgili kısmının iptali istemiyle bakılan dava açılmıştır.

İLGİLİ MEVZUAT:

5411 sayılı Bankacılık Kanunu'nun işlem tarihi itibarıyla yürürlükte bulunan haliyle "Çalışma ve imza yetkisi yasağı" başlıklı 26. maddesinde, "Bu Kanun'un 8. maddesinin birinci fıkrasının (a), (b), (c) ve (d) bentlerinde belirtilen şartları taşımayan kişiler, bankalarda genel müdür, genel müdür yardımcısı veya imza yetkisini haiz görevli olarak çalıştırılamazlar. Bankalar, bu kimselerin imza yetkilerini derhal kaldırmak zorundadırlar.

Kurum denetimleri sonucunda, bu Kanun veya ilgili diğer mevzuat hükümlerini ihlal ettikleri ve bankanın emin bir şekilde çalışmasını tehlikeye düşürdükleri tespit edilen ve haklarında kanuni kovuşturma talep edilen banka mensuplarının, imza yetkileri Kurul kararı ile geçici olarak kaldırılır. Bu kimseler, Kurulun izni olmadıkça imza yetkisini haiz personel olarak hiçbir bankada çalıştırılamazlar." kuralı yer almıştır.

HUKUKİ DEĞERLENDİRME:

Aktarılan mevzuat uyarınca, Kurum denetimleri sonucunda mevzuat hükümlerini ihlal ettikleri ve bankanın emin bir şekilde çalışmasını tehlikeye düşürdükleri tespit edilen ve haklarında kanuni kovuşturma talep edilen banka mensuplarının imza yetkilerinin kaldırılması yolunda Kurul'a geçici bir idari tedbir imkanı tanınmıştır. İlgililer hakkında anılan Kanun'da belirtilen suçlardan dolayı soruşturma ve kovuşturma açılması mutlaka Kurum'un talebine bağlı olduğundan, Kurul'un, bankalarda imza yetkisini haiz olarak görev yapmaya engel teşkil eden suçlar nedeniyle bankanın emin bir şekilde çalışmasını tehlikeye düşürdüklerini tespit ettiği kişilerin imza yetkilerinin geçici olarak kaldırılması yoluna başvurması için, bu kişiler hakkında açılmış bulunan bir kovuşturmanın mevcudiyeti mutlak suretle gerekli olmayıp, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu tarafından kanuni kovuşturma açılmasının talep edilmesi halinde, bu talebe bağlı olarak Cumhuriyet Başsavcılığı'nca açılacak soruşturma ve kovuşturma sonuçlanıncaya kadar imza yetkilerinin Kurul tarafından geçici olarak kaldırılacağı anlaşılmaktadır.

Bu haliyle, imza yetkisinin geçici olarak kaldırılmasının, banka personeline sürekli çalışma yasağı getirilmesi gibi cezalandırma amacına yönelik olmayıp, finansal piyasalarda güven ve istikrarın sağlanmasında çok önemli rolü bulunan ve birer güven kurumu olan bankaların güvenli çalışması açısından, haklarında başlatılan hukuki süreç sonucunda verilebilecek bir mahkumiyet kararı nedeniyle çalışma yasağı doğması muhtemel olan kişilerin hukuki süreç sonuçlanıncaya kadar bankalarda imzaya yetkili personel olarak çalışmasının engellenmesi için getirilmiş bir tedbir niteliğinde olduğu açıktır. Kurum tarafından kovuşturma istenen suçun daha sonra zamanaşımına uğraması, Kanun ile ertelenmesi, affedilmesi ya da ceza mahkemesinde yapılan yargılama sonucunda beraat kararının verilmiş olması halinde imza yetkisinin geçici olarak kaldırılmasına dayanak olan kanuni kovuşturma talebi ve bu talebe bağlı olarak, imza yetkisinin geçici olarak kaldırılmasına ilişkin işlem, tesis edildiği tarih itibarıyla geçersiz hale gelmeyecektir. Ancak, Kurum tarafından kovuşturma istenmesini müteakip başlatılan hukuki sürecin ilgilinin lehine sonuçlanması durumunda imza yetkisinin iade edileceği kuşkusuzdur.

Dosyanın incelenmesinden, ... grubu firmalarının ... Bankası ... ile ilgili şikayeti üzerine başlatılan soruşturma kapsamında Başbakanlık Teftiş Kurulunca hazırlanan ... tarih ve ... sayılı raporun "... nolu 5.000.000,00- USD tutarındaki krediye ilişkin" kısmında, "Yönetim Kurulunun ... tarih ve ... sayılı kararı doğrultusunda ... Tekstil A.Ş. firmasına 5.000.000,00 USD'lik (6.500.000-TL) SKA (Senet Karşılığı Avans Kredi) kredisi kullandırıldığı, söz konusu kredinin teminatı için, kredinin asgari %15 fazlası seviyesinde, istihbaratı Şubece yapılmış, gerçek ticari işlemlerden doğan çek/senet alınmasına karar verildiği, ancak Şube tarafından toplam 3.047.380,74-TL ve 307.829,32 USD'lik müşteri çek ve senedinin alındığı, diğer bir ifadeyle, teminat şartının tam olarak yerine getirilmediği, ayrıca teminatına alınmış olan ve krediye tahsilat sağlamak amacıyla

kullanılması gereken müşteri çek ve senetlerinin bir kısmının çeşitli ödemelerin finansmanında kullanıldığı, bir kısmının firmaya nakden ödendiği, bir kısmının da firmanın veya kardeş kuruluşların hesabına geçildiği, buna mukabil, kalan çek ve senetlerle krediye tahsilat sağlansa bile Şubece firmaya rotatif krediler kullandırılmaya devam edildiği, ayrıca denetim heyetince yapılan incelemeler esnasında Yönetim Kurulunca, ... nolu söz konusu kredi limitinin 6.500.000-TL olarak tespit edilmesine karşın, Şube tarafından değişik tarihlerde çok sayıda limit aşımına yol açacak şekilde kredi kullandırımları yapıldığı, mezkur aşımların 5.848.769-TL'ye ulaştığı, bu aşımların 840.000-TL'sinin ... firmasına kullandırılan ... nolu 700.000 USD'lik kredi yoluyla, bir kısmının ise ... nolu kredinin teminatında yer alan çeklerin tahsil edilmesi suretiyle kapatıldığı ve bu uygulamalar sonucunda da 700.000 USD'lik kredinin takip hesaplarına aktarıldığı ve ... nolu kredinin teminat açığına maruz bırakıldığı, neticede Bankanın zarara uğratıldığı dikkate alındığında, söz konusu hususların Şube Müdürü ... ve Şube Müdür yardımcısı ... açısından 5411 sayılı Kanun'un 160. maddesinde tanımlı zimmet suçu kapsamında soruşturma ve kovuşturmayı gerekli kılacak nitelikte olduğu... Söz konusu Banka personelleri hakkında 5411 sayılı Bankacılık Kanunu'nun 162 ve 26. maddeleri uyarınca takdirin Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunda olduğu" tespitlerine yer verildiği, söz konusu rapor dikkate alınarak davacı ile birlikte ...'nin imza yetkisinin geçici olarak kaldırılmasına ve ilgililer hakkında suç duyurusunda bulunulmasına karar verilmesi üzerine bakılan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Olayda, davalı idarece suç duyurusunda bulunulması üzerine davacı hakkında yürütülen soruşturma neticesinde açılan ceza davasında ... Ağır Ceza Mahkemesince yaptırılan bilirkişi incelemesi neticesinde hazırlanan raporda, uyuşmazlık konusu krediye ilişkin olarak özetle, SKA şeklinde işletilen kredide marj açığına sebebiyet verilmesi, kredinin işleyişine uygun kredilendirme ve tahsilat işlemi yapılmamasının kredi komitesi bakımından kusurlu davranış olduğu ve sorumluluğu gerektirdiği, bu nedenle 5411 sayılı Kanun'un 160. maddesinde tanımlanan "zimmet" suçunun maddi unsurunun gerçekleştiği, ancak manevi unsurunun, başka bir anlatımla, bankayı zarara uğratma kastının gerçekleştiğini şüpheye yer bırakmayacak şekilde kanıtlamanın mümkün olmadığına değinilmiş, Mahkemece zimmet suçunu işlediklerine dair her türlü şüpheden uzak, yeterli ve inandırıcı delil elde edilemediği gerekçesiyle beraat kararı verilmiştir. Söz konusu Mahkeme kararı nitelikli bir beraat kararı değildir. Diğer bir ifadeyle, sanığın üzerine atılı suçu işlemediği somut ve inandırıcı delillerle ortaya konulamamıştır. Dolayısıyla bankacılık sektörünün düzenleyicisi ve denetleyicisi konumunda bulunan ve bu alanda ihtisas sahibi olan davalı idarece söz konusu tespitler dikkate alınmak suretiyle "zimmet" suçunun işlendiğine yönelik yeterli şüphenin oluştuğu kanaatine varılarak kanuni kovuşturmanın açılmasının talep edilmesinin haksız olduğu söylenemez. Ayrıca, suçun bütün unsurlarıyla birlikte gerçekleşip gerçekleşmediğinin somut olarak ortaya çıkarılması görevli ve yetkili yargı makamları tarafından yapılacak yargılama sonucunda tespit edileceğinden, davalı idarece yargı makamlarının yerine geçerek, işlendiği yönünde yeterli şüphe bulunan suçtan kaynaklı kesin olarak karara varması da beklenemez.

Bu durumda, Başbakanlık Teftiş Kurulunca hazırlanan ... tarih ve ... sayılı rapor uyarınca, zimmet suçunu işlediği ve bu sebeple bankanın emin bir şekilde çalışmasını tehlikeye düşürdüğü kanaatine varıldığından bahisle sorumlular hakkında Kurum tarafından Cumhuriyet Başsavcılığına suç duyurusunda bulunulup kovuşturma istenilmesini müteakip, imza yetkilerinin geçici olarak

kaldırılmasına ilişkin dava konusu Kurul kararının davacıya ilişkin kısmında hukuka aykırılık bulunmadığı sonucuna varılmıştır.
Bu itibarla, tesis edildiği tarih itibarıyla geçerli olan dava konusu işlem, davacı hakkında açılan ceza davasında ... Ağır Ceza Mahkemesinin ... tarih ve E:..., K:... sayılı kararıyla beraat kararı verilmesine istinaden imza yetkisinin iade edilmesi sebebiyle geçersiz hale gelmeyeceğinden, davanın reddine karar verilmesi gerekirken, dava hakkında karar verilmesine yer olmadığına ilişkin İdare Mahkemesi kararına yönelik istinaf başvurusunun reddine dair temyize konu Bölge İdare Mahkemesi kararında hukuki isabet bulunmamaktadır.

Öte yandan, davacı tarafından da temyiz talebinde bulunulmuş ise de, dava konusu işlemde hukuka aykırılık bulunmadığı sonucuna varıldığından, davacının temyiz isteminin reddine karar verilmiştir.

KARAR SONUCU:

Açıklanan nedenlerle;

1. Davacının temyiz isteminin reddine, davalının temyiz isteminin ise kabulüne;

2. Dava hakkında karar verilmesine yer olmadığına ilişkin İdare Mahkemesi kararına yönelik istinaf başvurularının reddi yolundaki temyize konu ... Bölge İdare Mahkemesi ... İdari Dava Dairesinin ... tarih ve E:..., K:... sayılı kararının 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 49. maddesi uyarınca BOZULMASINA, 3. Yeniden bir karar verilmek üzere dosyanın ... Bölge İdare Mahkemesi ... İdari Dava Dairesine gönderilmesine, 30/01/2025 tarihinde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.